

ЗАКОН

О ИЗМЕНИ ЗАКОНА О СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ

Члан 1.

У Закону о средњем образовању и васпитању („Службени гласник РС”, бр. 55/13, 101/17, 27/18 – др. закон, 6/20, 52/21, 129/21, 129/21 – др. закон и 92/23), у Закону о изменама и допунама Закона о средњем образовању и васпитању („Службени гласник РС”, бр. 52/21 и 92/23), члан 7. мења се и гласи:

„Члан 7.

Закључно са школском 2027/2028. годином у школи се полаже матурски испит за ученике који завршавају средње образовање и васпитање у четворогодишњем трајању, у складу са овим законом и Законом.

Почев од школске 2028/2029. године у школи се полагају стручна, уметничка и општа матура, у складу са овим законом и Законом.”.

Члан 2.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење Закона о измени Закона о средњем образовању и васпитању садржан је у одредби члана 97. тачка 10. Устава Републике Србије, према коме Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, систем у области образовања.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Предлог закона о измени Закона о средњем образовању и васпитању (у даљем тексту: Закон), чији је Предлог припремило Министарство просвете, предвиђа одредбе које се односе на рокове полагања завршног испита за ученике који завршавају средње образовање и васпитање у трогодишњем трајању, матурског испита за ученике који завршавају средње образовање и васпитање у четворогодишњем трајању, завршног испита средњег стручног образовања и васпитања и стручне, уметничке и опште матуре.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Предлога закона предложена је одредба којом је усклађен режим полагања опште, стручне и уметничке матуре у средњем образовању, са одредбама Предлога закона о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања. Предуслов за квалитетно спровођење испита којима се завршава средње образовање (државне матуре) је да се у потпуности обезбеде услови за њихово спровођење. У претходном периоду обављени су многобројни различити послови и активности у циљу обезбеђивања услова за спровођење државне матуре: измењени су прописи из области образовања ради дефинисања послова Центра за испите при Заводу за вредновање квалитета образовања и васпитања, припремљени су задаци из предмета који се полажу на државној матури, обављени разговори са ректорима и деканима, спроведене пробе полагања државне матуре кроз које су наставници и ученици свих средњих школа упознати са начином и процедурама спровођења државне матуре, са тестовима, све активности су представљене у медијима и свакодневно се ради на наведеним пословима. Ипак, да би државна матура била спроведена у пуном капацитету и омогућила остваривање свих права кандидата који приступе полагању и свих функција матурског испита (сертификациони, селекциони и евалуативни), потребно је спровести додатне послове у наредном периоду. Потребно је ојачати капацитете Центра за испите (просторне, кадровске и материјалне), на чему је досад урађено доста, али је потребно уложити и додатне напоре. Затим, да би се остварила права из Закона о средњем образовању и васпитању о упису на високошколску установу без полагања пријемног испита после положене државне матуре, неопходно је било да се по Закону о високом образовању високошколске установе изјасне који се испити са опште, стручне и уметничке матуре вреднују приликом уписа на студије и критеријуме на основу којих се обавља класификација и избор кандидата за упис на студије, до 31. августа 2022. године, што већина високошколских установа није испоштовала у задатом року. Већина високошколских установа које први пут уводе испите склоности нису јавно објавиле шта ти испити подразумевају нити шта је садржај тих испита. Такође, софтвер који израђује Comtrade, чија је улога да подржи све

послове везане за спровођење државне матуре и упис ученика на високошколске установе, још увек је у фази развоја и повезивања са регистрима који се воде у оквиру ЈИСП-а, где се свакодневно решавају ситуације које отежавају рад софтвера. Збирке задатака чији је циљ вежба и помоћ ученицима у припреми државне матуре су још увек у припреми, ради се на одабиру задатака који би постигнућа ученика у средњем образовању најрелевантније проверили. Припрема збирки је такође у надлежности Центра за испите и потребна су финансијска средства, која ће бити обезбеђена у Закону о буџету Републике Србије за одређену годину. Припремају се и подзаконски акти и упутства за детаљно упознавање свих учесника о свим процедурама и активностима у спровођењу државне матуре, кроз родитељске састанке, састанке са ученицима и обуку наставника за спровођење државне матуре. Истовремено се анализирају и питања ко ће штампати тестове, како и где ће се паковати и дистрибуирати по школама и колика је цена обављања тих послова. Имајући у виду све наведене разлоге, предлаже се да се закључно са школском 2027/2028. годином у школи полаже матурски испит за ученике који завршавају средње образовање и васпитање у четворогодишњем трајању, у складу са овим законом и законом, а почев од школске 2028/2029. године у школи се полагају стручна, уметничка и општа матура, у складу са овим законом и законом. До тог тренутка ће се непрекидно обављати сви послови припреме полагања државне матуре и обавиће се и додатна пробна тестирања за ученике који ће и полагати државну матуру, са припремљеним збиркама и логистиком која прати спровођење државне матуре, у циљу што квалитетније припреме свих учесника. Обављени су и састанци са свим директорима средњих школа, који су обавезани да континуирано обављају састанке са запосленима, у сврху припреме за спровођење државне матуре. Наставља се и сарадња са високошколским установама и додатно уређивање свих аката који се примењују у поступку спровођења државне матуре.

Чланом 2. Предлога закона предвиђено је ступање на снагу Закона осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона нису потребна средства у буџету Републике Србије.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Када се ради о Предлогу закона о измени Закона о средњем образовању и васпитању, измене и допуне које су предложене усаглашене су са изменама и допунама које су предложене у Предлогу закона о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања, за који је предложено да буде донет по хитном поступку, и заједно са њим чине пакет измена, које су везане за одлагање спровођења стручне, уметничке и опште матуре.

Недоношење Закона о измени Закона о средњем образовању и васпитању по хитном поступку могло би да проузрокује штетне последице по рад органа и установа у средњем образовању и васпитању, које не би успеле да обаве благовремено све припреме за спровођење државне, стручне и уметничке матуре.

Такође, недоношење овог закона по хитном поступку произвело

би штетне последице по рад Министарства просвете, које не би имало основ да донесе одговарајуће измене и допуне подзаконских аката који су неопходни за почетак нове школске године у установама средњег образовања и васпитања, а који су везани за измену одредби о државној, стручној и уметничкој матури.

ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ЗАКОНА О СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ И
ВАСПИТАЊУ КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ

ЧЛАН 7.

~~Закључно са школском 2024/2025. годином у школи се полаже матурски испит за ученике који завршавају средње образовање и васпитање у четворогодишњем трајању, у складу са овим законом и Законом.~~

~~Почев од школске 2025/2026. године у школи се полажу стручна, уметничка и општа матура, у складу са овим законом и Законом.~~

„ЗАКЉУЧНО СА ШКОЛСКОМ 2027/2028. ГОДИНОМ У ШКОЛИ СЕ ПОЛАЖЕ МАТУРСКИ ИСПИТ ЗА УЧЕНИКЕ КОЈИ ЗАВРШАВАЈУ СРЕДЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ У ЧЕТВОРОГОДИШЊЕМ ТРАЈАЊУ, У СКЛАДУ СА ОВИМ ЗАКОНОМ И ЗАКОНОМ.

ПОЧЕВ ОД ШКОЛСКЕ 2028/2029. ГОДИНЕ У ШКОЛИ СЕ ПОЛАЖУ СТРУЧНА, УМЕТНИЧКА И ОПШТА МАТУРА, У СКЛАДУ СА ОВИМ ЗАКОНОМ И ЗАКОНОМ. ”

ЧЛАН 2.

ОВАЈ ЗАКОН СТУПА НА СНАГУ ОСМОГ ДАНА ОД ДАНА ОБЈАВЉИВАЊА У „СЛУЖБЕНОМ ГЛАСНИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ”.

**ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА
ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ**

1. Овлашћени предлагач прописа: Влада

Обрађивач: Министарство просвете

2. Назив прописа

Предлог закона о измени Закона о средњем образовању и васпитању
Draft Law on Amendments to the Law on Secondary Education

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум):

а) Одредба Споразума која се односе на нормативну садржину прописа,

Споразум, Наслов VIII Политике сарадње, Члан 102. образовање и стручно оспособљавање

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума,

Општи рок утврђен чланом 72. Споразума

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума,

Потпуно

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума,

/

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

/

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

/

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

/

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,

/

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,

/
д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

/
5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

Не

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

Не

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

У поступку израде предметног материјала није била консултована Европска комисија, односно друга стручна тела Европске уније.